

LUNDS
UNIVERSITET

Institutionen för psykologi

Kandidatuppsats

**En undersökning av debias påverkan på
allvarlighetsbedömningar av fysiskt och psykiskt våld.**

**Studying the effectiveness of debias in assessments of
physical and psychological violence.**

Markus Berglund och Maria Blom

Kandidatuppsats HT 21

Handledare: Mats Dahl

Examinator: Sverker Sikström

Abstract

This study reflects on the concept of *debias*, a technique developed to reduce biased interpretations, and its effectiveness with regard to severity assessments concerning intimate partner violence. Specifically, the method aims to estimate the effects of debiasing on different forms of *communication bias*. Narratives describing physical and psychological violence were thus presented in a survey format (N = 118) which included two groups; one group where all received debias information, and a control group. The methodology was designed to compare differences between assessments of the two types of violence, as well as the difference between assessments narrated by men and those narrated by women. The results indicate that the debias information significantly affected the mean of the experiment group. The results also show a significant elevation in severity ratings done by women compared to those done by men.

Keywords: *Intimate partner violence, Debias, Gender, Calibration bias, Precision bias*

Sammanfattning

Studien reflekterar över konceptet *debias*, en teknik som avser att reducera påverkan av bias, och dess effektivitet med hänsyn till allvarlighetsskattningar av narrativ innehållande våld i nära relationer. Specifikt undersökte metoden *debias* påverkan på olika former av *kommunikationsbias*. Narrativ som beskriver både fysiskt och psykiskt våld presenterades i en enkät (N = 118) som innehöll två grupper; en grupp som fick ta del av *debias*-information, samt en kontrollgrupp. Metodologin ämnade undersöka skillnader mellan de två typerna av våld, samt skillnader i allvarlighetsskattning mellan narrativ skrivna av män jämfört med narrativ skrivna av kvinnor. Resultaten indikerar att *debias*-informationen signifikant påverkade experimentgruppens medelvärde. Resultaten visar även signifikant högre allvarlighetsskattningar av narrativ skrivna av kvinnor.

Nyckelord: *våld i nära relationer, debias, könsskillnader, kalibreringsbias, precisionsbias*

Förord

Vi vill passa på att ägna ett stort tack till vår handledare och universitetslektor Mats Dahl som hjälpt oss under arbetets gång. Mats har inte bara hjälpt och väglett oss till ett intressant område och projekt utan har även givit oss stöd och uppmuntran i detta arbete. Tack till alla som varit med och svarat på enkäten och därmed bidragit till vårt resultat och vår förståelse för ämnet. Tack även till er som hjälpt oss att dela enkäten. Vi skulle dessutom vilja rikta ett stort tack till universitetslektor Jean-Christophe Rohner, professor Geoff Patching och doktorand Benjamin Claréus för kunskaper och lärdom inom vetenskapliga metoder och dataanalys, samt till universitetslektor Roger Johansson för hjälp med uppsatsprocessen.

En undersökning av debias påverkan på allvarlighetsbedömningar av fysiskt och psykiskt våld

Enligt World Health organization, (World Health Organization. Department of Reproductive Health and Research [WHO/RHR], 2012) är våld i nära relationer (intimate partner violence, IPV) ett utbrett problem som påverkar såväl enskilda individer som relationer och samhällen världen över. Trots att våldet även innefattar kontrollerande beteende och sexuellt våld, kommer fokus i denna uppsats att hamna på fysiskt och psykiskt våld. Det är viktigt att förstå detta vålds innebörd för offer och vilka skillnader som finns mellan offrens uppfattningar. Det finns en diskrepans mellan hur fysiskt och psykiskt våld uppfattas och hur de tolkas (Hammock et al., 2015). I de fall man kan se en fysisk skada som ett brutet ben är det lättare att sympatisera och förstå de konsekvenser och den smärta som den skadade genomlider (Follingstad & Rogers, 2013). För psykiskt våld är det inte lika lätt då det är markant svårare att föreställa sig en situation utan fysiska markörer (Follingstad & Rogers, 2013; McHugh et al., 2013). Situationen en person, utsatt för våld i nära relation, befinner sig i förändras därav baserat på våldets karaktär, inte minst då offret söker att kommunicera denna upplevelse. Det finns även en diskrepans när det gäller våld mot kvinnor, respektive män där den uppfattade allvarlighetsgraden är påverkad av både offrets och förövarens könstillhörighet (Arnocky & Vaillancourt, 2014; Hammock et al., 2015).

För att kunna skapa en djupare förståelse för detta samhällsproblem behövs mer kunskap om hur människor uppfattar berättelser om våld i nära relationer och vilken diskrepans som uppstår mellan berättare och bedömare. Uppsatsen undersöker således huruvida instruktioner om bias kan minska diskrepansen mellan vad ett offer eller vittne försöker förmedla och hur en bedömare uppfattar det. Ett sådant verktyg kan tänkas hjälpa individer på ett personligt plan såväl som i rättsprocesser.

Tidigare forskning

Sikström et al. (2021), samt Sikström & Dahl (submitted) har utfört studier som visar att när en berättare försöker förmedla allvarlighetsgraden av en upplevelse av våld i nära relationer blir bedömarens uppfattning påverkad av bias. Denna skillnad som uppstår mellan berättarens skattning och bedömarens skattning benämns här för kommunikationsbias. Denna artikel utgör grunden för nuvarande studie, och följande undersökning är i syfte att reproducera fynd från Sikström et al. (2021), samt Sikström & Dahl (submitted) med tillägget att undersöka huruvida dessa kommunikationsbias går att reducera. Under den första fasen av Sikström et al. (2021) samlades autobiografiska texter in som beskrev deltagarnas upplevelser av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld, antingen som offer, förövare eller vittne.

Ett urval av texterna som behandlar fysiskt och psykiskt våld, från antingen vittnes eller offers perspektiv, kommer att återanvändas i denna studie och därav behövs inget nytt insamlade av autobiografiska texter. Fokus i denna studie blir att undersöka bedömares uppfattningar om dessa autobiografiska berättelser, likt fas 2 i Sikström & Dahl (submitted) med förändringen att hälften av bedömarna får instruktioner om de bias som kan påverka deras gradering av texten. Syftet med instruktionerna är att undersöka huruvida deltagarna, genom att bli uppmärksammade på sina egna kommunikationsbias, kan kompensera för dessa och på så sätt reducera eller eliminera påverkan från bias och heuristiker.

Teoretiskt ramverk

Våld i nära relationer. Det här arbetet kommer endast att uppmärksamma det fysiska och psykiska våldet som går under begreppet våld i nära relationer. Detta för att smalna av arbetet och därmed bättre förstå dessa områden. World Health organization (WHO/RHR, 2012) fastslår att våld i nära relationer inkluderar både fysiskt och psykiskt våld. Fysiskt våld innefattar exempelvis slag och sparkar, medan psykiskt våld riktar sig mer mot exempelvis förolämpningar, förnedring och hot. När det handlar om våld i nära relationer menar Hammock et al. (2015) att det fysiska våldet är undersökt i större utsträckning än det psykiska våldet. Detta kan bero på uppfattningar som grundar sig i att det fysiska våldet orsakar mer skada än vad det psykiska våldet gör.

Fysiskt våld anses vara mer skadligt och kan ge upphov till en starkare emotionell respons än psykiskt våld (Williams et al., 2012). Dessutom, när det gäller fysiskt våld bedöms både förövare och offer mer negativt än när det gäller psykiskt våld. Denna förklaring kan grundas i att bedömaren anser att både förövare och offer är delaktiga i skapandet av en fysiskt våldsamt konflikt (Williams et al., 2012).

Offer som blivit utsatta för fysiskt våld uppfattas som mer hotade och rädda samtidigt som offer som blivit utsatta för psykiskt våld uppfattas som mer sårade och förödmjukade. Skadorna som sker i samband med psykiskt våld kan, till skillnad från det fysiska våldet, vara mer dolda. Detta kan i sin tur leda till att det blir svårare att uppfatta i vilken utsträckning en individ skadas genom psykiskt våld i en nära relation. Psykiskt våld upplevs av offren i en nära relation vara mer skadligt än fysiskt våld, trots att det motsatta upplevs av en utomstående betraktare (Hammock et al., 2015; Williams et al., 2012).

Tolkning av berättelser påverkas av bedömarens egna ramar kring vad som räknas till allvarligt eller inte. Förmedlingen av psykiskt våld som i större utsträckning saknar ett tydligt språk är därför både hämmad, men också mer påverkad av bedömarens ramar. Exempelvis är det enkelt att förmedla ett brutet ben som fysiskt trauma, men det är betydligt

svårare att förmedla upplevelsen av att bli hotad eller nedvärderad. En bakomliggande faktor till detta kan vara svårigheten att konceptualisera psykiskt våld till generaliserbara termer som i sin tur kan förmedla en subjektiv upplevelse (Sikström et al., 2021). Att förmedla medföljande implikationer till ett brutet ben, både smärta och nedsatt funktion, är även svårare för psykiskt trauma, något som förvärras av bristen på tydlig definition av vad psykiskt våld egentligen är (McHugh et al., 2013). Avsaknaden av sådan definition har flera konsekvenser, inte minst hur det påverkar kommunikationen av psykiskt våld (Follingstad et al., 1990), men även i rättsväsendet där psykiskt våld blir svårare att bevisa och tydliggöra.

Könsskillnader. Trots vanligare förekomst av män som utsätter kvinnor för våld i nära relationer menar World Health organization (WHO/RHR, 2012) att det både är män och kvinnor som utsätts. Våld utfört av kvinnor sker ofta i samband med självförsvar och det är vanligare att kvinnor utsätts för våld av en partner eller av en ex-partner. Män utsätts emellertid oftare för våld av någon i sin bekantskapskrets eller av främlingar än av någon i en nära relation.

Våldsamt beteende utfört av en man mot en kvinna uppfattades enligt Hammock et al. (2015) som allvarigare än om det var en kvinna som utfört samma våld mot en man. Generellt skapas mer medlidande för det kvinnliga könet. Denna uppfattning grundas i att kvinnor i studien uppfattades uppleva mer sorg och ta mer skada än män (Hammock et al., 2015). Det kvinnliga våldet mot manliga partners ansågs dessutom vara mindre kränkande än vad det manliga våldet mot kvinnliga partners tycktes vara. Trots detta upplevdes kvinnor vara mer förtjänta av sitt våldsamma straff från sin manliga partner (Hammock et al., 2015).

Sikström et al. (2021) nämner att manliga förövares våldsamma beteende uppfattas vara mer allvarligt, samt att de uppfattas vara mer benägna att upprepa våldet än kvinnor. Denna data visar på att det finns en bild av mannen som den mer typiska våldsförövaren, vilket skapar en uppfattning om att män i mindre grad är benägna att ses som offer i våld i en nära relation (Sikström et al., 2021). Som en effekt av detta uppstår även det faktum att män är mindre benägna att se våld mot män och sig själva som lika allvarligt och som ett brott, vilket gör att de i mindre utsträckning än kvinnor söker hjälp för utsatthet av våld och därmed inte heller är lika villiga att rapportera våldet (Arnocky, 2014; Dutton, 2005). Den skattade allvarlighetsgraden påverkas även av offrets beskrivna könstillhörighet på så sätt att våld mot kvinnor ansågs som mer allvarligt än mot män (Sikström et al., 2021). Denna effekt kvarstod efter ett byte av presenterat kön, där en text skriven av en man presenterades som skriven av en kvinna.

Bias och heuristiker. Bias är "förutsägbara avvikanden från rationalitet" (Croskerry et al., 2013). I vardagen tillbringar människor runt 95% av tiden i simplifierat

tänkande där funktioner och handlingar förlitar sig på heuristiker och bias (Croskerry et al., 2013). I *Dual Processing Theory* (DPT) benämns detta som *typ 1 processande* (Croskerry et al., 2013). Här tar beteende och kognitiva processer form efter automatiskt applicerade mönster baserat på den direkta situationen utan större hänsyn till djupare faktorer. I majoriteten av situationer är detta fördelaktigt då det sparar kognitiv energi, exempelvis går det minst lika bra att diska utan att analysera varje steg i processen. Problem uppstår dock då situationer initialt upplevs passa inom ett schema, trots att en djupare analys skulle visa på ytterligare aspekter att ta hänsyn till (Croskerry et al., 2013). Gällande våld i nära relationer skulle detta kunna innebära att stereotyper och heuristiker som innefattar denna typ av våld i ett större perspektiv, har mer påverkan på hur en förhåller sig till offrets upplevelse. Detta tankemönster kan misslyckas med att ta individens upplevelse i beaktande då denna sätts i kontrast med andra, och potentiellt värre, våldssituationer. Då det finns tydliga fördelar med att minska diskrepansen mellan berättare och bedömare kan detta eventuellt göras genom att få bedömaren att överge sitt typ 1 processande och istället engagera sig i det mer strukturerade och analytiska *typ 2 processandet*. Övergången eliminerar inte alla bias men minskar risken att de sker omedvetet (Croskerry et al., 2013).

Det ovan nämnda förenklade tankesättet kan även benämnas som uppbyggt av heuristiker, vars syfte är att förenkla komplexa uppgifter som sannolikheter och bedömande för att spara kognitiva resurser. Dessa scheman är generellt användbara men ger upphov till ett flertal problem för komplexa situationer, vilka skulle gynnas av ett mer analytiskt tankesätt (Tversky & Kahneman, 1974). Heuristikerna skapar genvägar för att processa information. Exempelvis kan uppfattningen om en person påverkas av hur representativ denna är för en viss kategori. En persons uppfattning kan påverkas av hur denne anser att ett offer eller en förövare bör se ut och bete sig, samt hur väl en person stämmer in på dessa kategorier (Tversky & Kahneman, 1974).

Nära kopplat till detta kan även *anchoring bias* innebära att en person försöker anpassa nya stimuli till redan existerande scheman, baserat på deras likheter (Augoustinos et al., 2014). I jämförelsen kan det nya stimuli innefattas i ett tidigare schema, i de fall det finns tillräckligt många likheter. Om det finns större olikheter kan de istället hållas i förhållande till det tidigare schemat, något som påverkar hur en person uppfattar det nya stimuli. Vidare blir det viktigt hur en person väljer att benämna ett nytt stimuli. Om det finns tidigare scheman som kan innefatta det nya stimuli får det ett liknande värde och mening. Om det istället är för olikt kan det få sin egen benämning och mening, varpå det kan utvärderas, kategoriseras och klassificeras i jämförelse med andra stimuli (Augoustinos et al., 2014). Stimuli som ofta förekommer

tillsammans har en tendens att upplevas som sammankopplade. Denna *Illusory Correlation* innebär att det ena stimulit kan implicera en förekomst av det andra. Exempelvis kan uppfattningen att en person har suspekta ögon även innebära att personen uppfattas som suspekt. Därav kan en viss typ av våldshandling implicera förekomsten av ett annat beteende (Tversky & Kahneman, 1974).

Sikström et al. (2021), samt Sikström & Dahl (submitted) undersöker kommunikationsbias gällande våld i nära relationer. Inom ramen för detta behandlas kalibrering (*calibration*) bias och precisions (*accuracy*) bias, vilka står för en skillnad i uppfattningen av en berättelse som berör våld i nära relationer. Kalibreringsbias yrkar på att det kommer att finnas en skillnad mellan hur allvarligt berättaren och bedömaren skattar en berättelse innehållande våld i nära relationer, på grund av detta systematiska fel. I de fall en bedömare och berättare skattar ett och samma scenario som lika allvarligt finns ingen kalibreringsbias. Om det istället finns en skillnad, är avståndet mellan berättarens skattning och bedömaren skattning det som utgör påverkan av den kalibreringsbias som då förekommer. Precisionsbias yrkar på att en bedömares skattning av en händelse som berör våld i nära relationer dåligt förutsäger berättarens bedömning av allvarlighetsgraden av händelsen. Detta innebär att det är svårt att få en klar blick över hur allvarligt ett scenario uppfattas av berättaren, enbart genom att titta på bedömaren skattning, eller vice versa. (Sikström et al., 2021)

Debias. Bias är mätbara och som ovan nämnt, i viss mån förutsägbara. Det är dock inte uppenbart att en situation ger upphov till samma typ av bias för samtliga deltagare. På samma sätt är det inte uppenbart att en specifik typ av debias kan motverka alla eller ens flera typer av bias. Debias innebär en intervention som minskar graden av påverkan från bias (Croskerry et al., 2013). På denna grund är det viktigt att identifiera vilka typer av bias som påverkar bedömaren beslutsfattande och fokusera insatsen på att dämpa dess påverkan. Relationen mellan debias och Dual Processing Theory (DPT) är relativt simpel; att finna den typ av intervention kan få en person att övergå från ett typ 1 processande, där risken för bias är hög, till typ 2, där denna risk minskar och ersätts av analytiskt tänkande (Croskerry et al., 2013). Det finns även exempel på situationer som kräver analytiskt tänkande, och trots att omständigheter inte tillåter tid till eftertanke lyckas beslutsfattare göra val som behandlar ett stort antal aspekter (Klein, 2008). Detta fenomen återfinns i flera yrken där tidspress och svåra beslut ofta förekommer samtidigt, såsom inom militären (Klein, 2008) och räddningstjänsten (Okoli et al., 2014).

Klein (2008) och Patterson et al. (2010) argumenterar för att detta fenomen, kallat naturalistiskt beslutsfattande, är baserat på årtal av implicit inlärning, vilket är processen där

en person lär sig utan att nödvändigtvis vara medveten om detta. Slutskedet av denna inläring är *tacit knowledge*, en typ av kunskap baserad på undermedveten inläring, som ofta är svår att förmedla (Patterson et al., 2010) I jämförelse med Kahneman & Tverskys (1973) uppfattning att människor överlag är dåliga på att fatta beslut, då de i stor utsträckning är påverkade av sina förutfattade meningar, kan människor bli experter på beslutsfattande inom sitt område genom lång erfarenhet. Denna typ av inläring, för att undvika påverkan från bias, har visats effektiv men tar lång tid i jämförelse med detta projekts ramar. Istället hamnar fokus i detta arbete på debias genom en påminnelse om de bias som tidigare funnits inom liknande projekt, där syftet är att få deltagarna att uppmärksamma sina bias och heuristiker för att underlätta en övergång till ett analytiskt processande i enlighet med DPTs typ 2 processande.

Syfte och frågeställning

Våld i nära relationer är ett utbrett problem och det finns värde i att kunna kommunicera om detta våld på ett korrekt sätt. De skillnader som uppstår i uppfattningen baserat på kön och om våldet är av psykisk eller fysisk karaktär kan påverka kommunikationen på ett sätt som hämmar att en situation uppfattas på liknande sätt som den upplevdes. Då ett flertal bias kan påverka denna kommunikation och med syfte att undersöka om debias kan minska deras påverkan, har följande forskningsfråga med tillhörande hypoteser utformats.

I vilken utsträckning kommer instruktioner om bias reducera en bedömares kommunikationsbias, vad gäller bedömningen av allvarlighetsgrad i texter om våld i nära relationer?

Hypotes 1: Instruktioner om debias kommer att reducera (a) könsbias och (b) kalibreringsbias, men (c) precisionsbias kommer ej påverkas.

Hypotes 2: Utan instruktioner om debias kommer tidigare bias att vara densamma.

Metod

Till denna studie har metodvalet i första hand ämnat efterlikna studien av Sikström et al. (2021) men med inriktning på hur debias påverkar uppfattningen av allvarlighetsgrad, kopplat till berättelser om våld i nära relationer. Det är även från denna nämnda forskningsstudie som narrativen till denna studie är tagna ifrån.

Etik

En etisk prövning har gjorts via Lunds Etikprövningsnämnd och blivit godkänd. Studien följer de riktlinjer som Etikprövningsnämnden presenterat (EPN 2015/53).

Deltagare

Enkäten delades på sociala media, främst på Facebook, då användandet av enkätundersökning som metod ansågs vara det bästa alternativet, dels med tanke på rådande

omständigheter med Covid-19, dels för att nå ut till så många som möjligt, så snabbt som möjligt. Enkäten genererade 118 respondenter via bekvämlighetsurval. Bekvämlighetsurvalet ansågs vara det mest lämpliga med tanke på tidsbegränsning för projektet. Tiden då enkäten var ute var mellan 23 nov och 30 nov 2021, det vill säga i åtta dagar. Respondenternas åldersspridning var mellan 18 och 78 år. Totalt sett var de svarande 73 (61,9%) kvinnor, 40 (33,9%) män, 3 (2,5%) som benämnde sig som annat och 1 (0,8%) som föredragit att inte uppge könstillhörighet.

Material

För att samla in data konstruerades en enkät i Google Docs då utformandet av undersökningen krävde en manipulation i form av randomisering till antingen experiment- eller kontrollgrupp. För att undvika rikttningsproblem randomiserades även i vilken ordning som narrativen presenterades. Dessa manipulationer är enkelt utförda i den valda mjukvaran. Enkäten bestod av 20 narrativ insamlade av Sikström et al. (2021), samt två demografiska frågor om kön och ålder (se Appendix A). Baserat på resultaten från Sikström et al. (2021), samt Sikström & Dahl (submitted) utformades en informationstext som syftade till att förmedla vilka bias som antogs påverka bedömarnas ställningstagande (se Appendix B). Antalet frågor baserades på en avvägning mellan representationer i allvarlighetsskattning och längden på enkäten. Varje nivå (1 - 10) av allvarlighetsskattning representerades 2 gånger. Då fokus ligger på debias och dess effekt valdes narrativ som, av berättaren skattats som 0, att inte tas med i enkäten. Detta då det ansågs vara en avsaknad av våld, som faller utanför studiens inriktning. Detta har den ytterligare effekten av att eliminera *mittpunktsfel*. På så sätt riskerar inte resultatet att påverkas av att bedömarna enkelt väljer det alternativ i mitten som ett alternativ till ovisshet.

Några av berättelserna var tvungna att ses över och slumpas på nytt då innehållet i texterna antingen inte föll under respektive typ av våld eller ansågs vara för otydliga. På grund av fördelningen av berättelser var det i vissa fall svårt att slumpa fram narrativ som föll inom de ramar som söktes. Detta innebar att vittnes- och offerrollerna blev förskjutna i allvarlighetsskattning, något som gjorde att berättelserna presenterade av vittnen överlag hade högre skattning än de som presenterades av offer. För både psykiskt och fysiskt våld var det narrativ med högst skattning (10) från berättaren beskrivet av ett vittne, därav har dessa variabler uteslutits ur analysen.

Procedur och design

Vid valet av berättelser användes tidigare insamlade berättelser från studien av Sikström et al. (2021). Berättelserna slumpades samtidigt som antalet texter reducerades till 20 texter - hälften innehållande psykiskt våld, hälften innehållande fysiskt våld, samt en jämn

könsfördelning av berättarna. Texterna innehållande psykiskt och fysiskt våld utgjordes av berättelser av varje allvarlighetsskattning, graderat av berättarna från 1-10. I enkäten benämndes skalan som “Not serious” till “Very serious” med alternativ från 1-10 (se Appendix A).

Initialt presenteras information om enkätens syfte, att undersöka hur bedömare skattar allvarlighetsgraden av våld i nära relationer (se Appendix A). Informationen förmedlade även att respondenterna ombeds läsa igenom en uppsättning narrativ som insamlats från vittnen eller offer som själva beskriver vad de upplevt. Deltagarna blev även informerade om att deras deltagande i studien är helt frivilligt, kan avbrytas när som helst, att de svarar helt anonymt och att deras information kommer att behandlas konfidentiellt. Deltagarna blir även informerade om att de scenarier som presenteras i enkäten har känsligt innehåll och att de som är obekväma med sådant material bör avstå från att svara på enkäten.

Själva enkäten bestod av två olika betingelser, vilka deltagarna slumpades ut till. Den första betingelsen bestod av 20 berättelser om våld i nära relationer. Den andra betingelsen bestod utöver dessa 20 berättelser av en informationstext om potentiella bias som kan uppkomma i samband med tolkning och bedömning av dessa texter, (se Appendix B). Avslutningsvis ingick en kort debriefing då narrativen i enkäten hanterat potentiellt stötande material.

Dataanalys

Analysen var influerad av uträkningar utförda i Sikström et al. (2021) då forskningsfrågan och hypoteser ämnar jämföra fynd med den studien. Data samlades in från enkäten och laddades ner till Excel där den anpassades till statistikprogrammen IBM SPSS Statistics och Jamovi, vilka senare kom att användas. Två outliers togs bort då personerna svarat siffran 10 på varje fråga och därmed anses ha svarat inadekvat. Ytterligare en deltagare rensades bort då denna person ej gett sitt medgivande till enkäten. Gällande könstillhörighet var det tre personer som svarat “Other” och en person som svarat “Prefer not to say”. Dessa, totalt fyra individer plockades bort från datan då den ena kategorin bestod av mindre än två datasvar och programmet då ej utför post-hoc tester. Könsfördelningen kategoriseras i följande: Man = 1, Woman = 2. Grupperna kategoriseras i kontroll-, respektive experimentgrupp där 1 = kontrollgrupp och 2 = experimentgrupp. Data analyserades för att undersöka hur debias-information påverkat medelvärden för narrativ innehållande fysiskt eller psykiskt våld, det totala medelvärdet för alla deltagare, samt medelvärdet för texter skrivna av kvinnor, respektive män.

Alfanivån sattes till .05 för alla test. Post-hoc test utfördes ej för grupper då dessa är färre än tre. Överlag var data inte normalfördelad då den bröt mot Shapiro-Wilks-testerna. Trots detta var Levene's test gällande varianshomogenitet ej signifikant, därav kunde variansanalyser utföras. Korrigeringar har gjorts för *t*-test.

Resultat

Debias

För att undersöka effekten av debias-instruktionerna utfördes en variansanalys (ANOVA) där deltagarnas medelvärde jämfördes mellan kontroll- och experimentgruppen. Enbart experimentgruppen har fått ta del av debias-instruktionerna. Kontrollgruppen ($M = 7.68$, $SD = 1.21$) uppfattade överlag scenarier som signifikant mer allvarliga än experimentgruppen ($M = 7.18$, $SD = 1.35$, $F(1,109) = 4.17$, $p = .044$). För att vidare undersöka om det fanns någon skillnad i hur korrekt bedömarna svarat, alltså hur likt berättaren de skattat scenariot, beräknades differensen mellan bedömarnas och berättarens poäng. Differens-poängen undersöktes i en ANOVA och fann att experimentgruppens svar ($M = 1.68$, $SD = 1.35$) var signifikant mer korrekta än kontrollgruppens svar ($M = 2.18$, $SD = 1.21$, $F(1,109) = 4.17$, $p = .044$) då ett medelvärde på 0 skulle indikera identisk skattning som berättaren, och högre poäng indikerar en större avvikelse från berättarens skattning (se Tabell 1).

Tabell 1

Medelvärde och standardavvikelse för kontroll-, respektive experimentgrupp, för de olika områden som undersökts.

Poäng	Kontrollgrupp		Experimentgrupp	
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Skattning överlag	7.68	1.21	7.18	1.35
Differenspoäng	2.18	1.21	1.68	1.35

Kommentar. Tabellen visar medelvärde och standardavvikelse för kontroll-, respektive experimentgrupp, fördelat över poäng för uppfattande av våldets allvarlighetsgrad, samt differensen för läsarnas och berättarens poäng.

Bias

För att undersöka kalibreringsbias beräknades differensen mellan berättarens skattning och bedömarnas skattning. Dessa poäng delades sedan upp i två grupper: psykiskt och fysiskt

våld. Differens-poängen lades in i en repeated measures ANOVA med bedömarens kön som *between subject* faktor. Deltagarna tenderade att överskatta allvarlighetsgraden av det presenterade våldet. Signifikant mer för fysiskt våld ($M = 2.30, SD = 1.31$) än psykiskt våld ($M = 1.67, SD = 1.48, F(1,109) = 40.30, p < .001$). Med syfte att undersöka skillnader från tidigare forskning undersöktes kontroll- och experimentgruppen i varsin repeated measures ANOVA. Kontrollgruppen skattade fysiskt våld ($M = 2.49, SD = 1.25$) signifikant högre än psykiskt våld ($M = 1.88, SD = 1.41, F(1,64) = 20.82, p < .001$). Differensen mellan dessa medelvärden är $2.49 - 1.88 = 0.61$. Även experimentgruppen skattade fysiskt våld ($M = 2.01, SD = 1.35$) signifikant högre än psykiskt våld ($M = 1.36, SD = 1.55, F(1,43) = 19.64, p < .001$). Differensen mellan dessa medelvärden är $2.01 - 1.36 = 0.65$.

För att undersöka precisionsbias undersöktes korrelationen mellan medelvärdet av bedömarens skattningar och berättarens angivna skattning. Korrelationen mellan skattningar på samtliga scenarier och berättarnas skattning var $r(n = 20) = 0.62, p = .003$. För skattningar av fysiskt våld var Pearson's $r(n = 10) = 0.52, p = 0.121$. För skattningar av psykiskt våld var Pearson's $r(n = 10) = 0.76, p = .011$. Precisionbias undersöktes även för kontroll- och experimentgrupp var för sig. För kontrollgruppen var korrelationen mellan samtliga scenarier och berättarens skattning Pearson's $r(n = 20) = 0.65, p = .002$. För skattningar av fysiskt våld var Pearson's $r(n=10) = 0.55, p = .098$ och för skattningar av psykiskt våld $r(n=10) = 0.78, p = .007$. Korrelationen mellan skattningar på samtliga scenarier och berättarnas skattning för experimentgruppen var $r(n=20) = 0.58, p = .007$. För skattningar av fysiskt våld var Pearson's $r(n=10) = 0.46, p = 0.178$ och för skattningar av psykiskt våld $r(n=10) = 0.72, p = .0194$.

Då det föreligger intresse i att undersöka hur reliabelt narrativen kunde skattas undersöktes Intraclass Correlation Coefficient (ICC). ICC mäter reliabiliteten för data som sorterats i grupper. I motsats till Pearson's r mäter ICC korrelationen inom grupper. Överlag för samtliga narrativ var ICC dålig, 0.31 på en skala 0 - 1. ICC var högre för psykiskt våld (0.47) än för fysiskt våld (0.18), men fortfarande undermåligt.

För att undersöka om det finns en skillnad mellan hur narrativ tolkas baserat på berättarens könstillhörighet jämfördes skattningar av berättelser skrivna av män respektive kvinnor i ett Paired samples t -test. Då urvalet bröt mot antagandet om normalfördelad data utfördes testet med Wilcoxon rank. Berättelser skrivna av kvinnor ($M = 7.58, SD = 1.22$) hade signifikant högre rating än berättelser skrivna av män ($M = 7.38, SD = 1.44, W$ -statistic = 3262, $p = .006$).

För att undersöka denna skillnad närmare utfördes två ANOVA med syfte att undersöka skillnader i skattningar baserat på debias-informationen. Den första hade fokus på berättelser

skrivna av kvinnor, där kvinnor ($M = 7.80$, $SD = 1.16$), uppfattade dessa scenarier som signifikant mer allvarliga än vad män gjorde ($M = 7.20$, $SD = 1.25$, $F(1,107) = 7.05$, $p = .009$). Kontrollgruppen ($M = 7.80$, $SD = 1.12$) uppfattade dessa scenarier som signifikant mer allvarliga än vad experimentgruppen gjorde ($M = 7.25$, $SD = 1.30$), $F(1,107) = 5.91$, $p = .017$ (se Tabell 2).

Den andra hade fokus på berättelser skrivna av män och fann att kvinnor ($M = 7.67$, $SD = 1.37$), uppfattade dessa scenarier som signifikant mer allvarliga än vad män gjorde ($M = 6.87$, $SD = 1.43$, $F(1,107) = 7.81$, $p = .006$). Skillnaden mellan kontroll- ($M = 7.57$, $SD = 1.39$) och experimentgruppen ($M = 7.11$, $SD = 1.48$) var ej statistiskt signifikant ($p = 0.127$). Det fanns inga signifikanta interaktionseffekter (se Tabell 2). Då det fanns intresse av att jämföra dessa fynd med tidigare forskning delades kontroll- och experimentgruppernas resultat upp och analyserades var för sig i paired samples t -test. Kontrollgruppen skattade berättelser skrivna av kvinnor ($M = 7.80$, $SD = 1.12$) signifikant högre än berättelser skrivna av män ($M = 7.57$, $SD = 1.39$, W -statistic = 1251, $p = .006$). Differensen mellan dessa medelvärden är 0.23 poäng. Experimentgruppen skattade berättelser skrivna av kvinnor (7.25) högre än berättelser skrivna av män (7.11), men denna skillnad är inte signifikant. Differensen mellan dessa medelvärden är 0.14 poäng.

Tabell 2

Medelvärde och standardavvikelse för berättelser skrivna av kvinnor-, respektive män, för de olika områden som undersökts.

Variabel	Berättelser skrivna av kvinnor		Berättelser skrivna av män	
	M	SD	M	SD
Kvinnor	7.80	1.16	7.67	1.37
Män	7.20	1.25	6.87	1.43
Kontrollgrupp	7.80	1.12	7.57	1.39
Experimentgrupp	7.25	1.30	7.11	1.48
Paired samples t -test	7.58	1.22	7.38	1.44

Kommentar. Medelvärde och standardavvikelse för berättelser skrivna av kvinnor-, respektive män, fördelat på kvinnliga och manliga svarande, kontroll-, respektive experimentgrupp, samt för paired samples t -test.

Typ av våld

För att undersöka skillnader mellan narrativ som innehöll fysiskt eller psykiskt våld utfördes ett Paired samples *t*-test där det visade sig att urvalet bröt mot antagandet om normalfördelad data. För att korrigera för detta utfördes *t*-testet med Wilcoxon rank vilket visade en signifikant skillnad i rating mellan fysiskt våld ($M = 7.85$, $SD = 1.33$) och psykiskt våld ($M = 7.2$, $SD = 1.53$, W -statistic = 5315, $p = .001$). Detta visar att fysiskt våld överlag skattades som mer allvarligt.

Psykiskt våld

I syfte att undersöka skillnader i skattningar av scenarion innehållande psykiskt våld, baserat på deltagarnas könstillhörighet, samt om de blivit presenterade med debias-information, utfördes en ANOVA. Resultaten visade att kvinnor ($M = 7.48$, $SD = 1.37$), skattade dessa scenarion som signifikant mer allvarliga än vad män gjorde ($M = 6.61$, $SD = 1.53$, $F(1,107) = 9.62$, $p = .002$). Gällande debias-informationen uppnådde skillnaden inte signifikanta nivåer ($p = .054$) mellan kontroll- och experimentgruppen. Det fanns ingen signifikant interaktionseffekt.

Fysiskt våld

Likaså utfördes en ANOVA i syfte att undersöka skillnader i skattningar för fysiskt våld. Även här skattade kvinnor ($M = 7.99$, $SD = 1.23$), dessa scenarion som signifikant mer allvarliga än vad män gjorde ($M = 7.45$, $SD = 1.39$, $F(1,107) = 4.06$, $p = .046$). Skillnaden mellan kontroll- och experimentgruppen var ej statistiskt signifikant ($p = .086$). Det fanns ingen statistiskt signifikant interaktionseffekt.

Könsskillnader

För att närmare undersöka denna skillnad i allvarlighetsskattning baserat på bedömarens kön, utfördes en ANOVA där deltagarnas skattningar jämfördes baserat på deras könstillhörighet. Resultatet visade att kvinnor ($M = 7.74$, $SD = 1.24$) överlag uppfattade narrativen som signifikant mer allvarliga än vad män gjorde ($M = 7.03$, $SD = 1.27$, $F(1,109) = 8.13$, $p = .005$).

Diskussion

Studiens forskningsfråga lyder: I vilken utsträckning kommer instruktioner om bias reducera en bedömares kommunikationsbias, vad gäller bedömningen av allvarlighetsgrad i texter om våld i nära relationer? Resultaten fann att debias-instruktionerna överlag signifikant hade reducerat kommunikationsbias. Experimentgruppens skattningar låg närmare i linje med berättarens skattning. Att manipulationen haft en signifikant påverkan visar på att interventionen haft den förväntade effekten att minska deltagarnas bias.

Gällande hypoteserna hittades flera intressanta resultat. Den första hypotesen förutspådde att: Instruktioner om debias kommer att reducera (a) könsbias och (b) kalibreringsbias, men (c) precisionsbias kommer ej påverkas. Den könsbias som tidigare hittats innebar att berättelser skrivna av kvinnor skattades som 0.55 poäng mer allvarliga än liknande våld mot män. Resultatet visar att studiens kontrollgrupp skattade narrativ skrivna av kvinnor som signifikant mer allvarliga än narrativ skrivna av män. Denna skillnad var däremot inte signifikant för experimentgruppen. Detta visar att debias-instruktionerna har reducerat könsbias.

Den andra hypotesen menade att utan instruktioner om debias kommer tidigare bias att vara densamma. Vad gäller könsbias i denna studies resultat stämmer den ej överens med hypotesen. Kontrollgruppen skattade berättelser skrivna av kvinnor som 0.23 poäng högre än liknande våld mot män, vilket alltså är en skillnad från vad som tidigare hittats.

Tidigare funnen kalibreringsbias innebar att det fanns en diskrepans mellan hur berättare och bedömare skattade en berättelse. Denna diskrepans hittades enbart för fysiskt våld och innebar att narrativ innehållande fysiskt våld skattades som 1.45 poäng mer allvarligt än berättarens skattning. Denna studies resultat fann att deltagarna överlag tenderade att överskatta allvarlighetsgraden av våldet presenterat i narrativen, både för fysiskt och psykiskt våld. Både kontroll- och experimentgrupp skattade fysiskt våld som mer allvarligt än psykiskt, dock var experimentgruppens skattningar lägre och låg närmare berättarens. Trots detta var diskrepansen mellan skattningar av fysiskt och psykiskt våld relativt nära varandra för kontroll- och experimentgruppen (0.61 respektive 0.65). Dessa fynd är inte i linje med hypotesen då det finns en signifikant skillnad i allvarlighetsskattning mellan fysiskt och psykiskt våld, oavsett debias-instruktioner.

För den andra hypotesen, som menar att utan instruktioner om debias kommer tidigare bias att vara densamma, är det intressant att denna studies svarande, enligt kalibreringsbias, skattar fysiskt våld som 2.49 poäng högre och psykiskt våld som 1.88 poäng högre än berättaren. Båda dessa resultat är avsevärt högre än vad tidigare hittad bias säger och detta är därmed inte i linje med vad hypotesen säger.

Vad gäller precisionsbias har det tidigare hittats att deltagarna har svårare att korrekt skatta narrativ som innehåller psykiskt våld (Pearson's $r = 0.33$) än fysiskt våld ($r = 0.53$). Framför allt innebär det att det är svårt att utläsa berättarens skattning genom att titta på bedömares skattning av ett scenario. Antagandet var att precisionsbias inte skulle påverkas av debias-instruktionerna. Resultaten visar på att deltagarna hade lättare att korrekt skatta narrativ som innehöll psykiskt våld än de som innehöll fysiskt våld. Korrelationerna gällande fysiskt

våld var ej signifikanta vilket kan tyda på en stor spridning inom datan. Dessa fynd är delvis i linje med hypotesen, då manipulationen ej påverkade precisionsbias. Intraclass Correlation Coefficient var överlag dålig och innebär att det är svårt att svara "korrekt" på presenterade narrativ. Detta stödjer en del av precisionsbias då det är svårt att beräkna en berättares skattning genom att titta på bedömares uppfattningar. Den andra delen, som innefattar skillnader i hur svårt det är att skatta fysiskt kontra psykiskt våld går dock emot hypotesen. Resultaten visar en motsatt effekt från tidigare studier där psykiskt våld var svårare att korrekt skatta. I denna studie har deltagarnas svar varit mer korrelerade med berättarnas för narrativ som innefattar psykiskt våld.

För studiens andra hypotes, vilken menar att utan instruktioner om debias kommer tidigare bias att vara densamma, visar precisionsbias att denna studies skattning på psykiskt våld har en högre korrelation för psykiskt våld, $r = 0.78$, medan korrelationen för fysiskt våld ligger nära vad tidigare bias säger för fysiskt våld. Här stämmer hypotesen alltså för vad gäller fysiskt våld, men ej för psykiskt våld.

Ytterligare ett resultat, vilket inte ingick i denna studies fokusområde, uppkom under analysen. Kvinnor skattar berättelser om våld i nära relationer som mer allvarliga än vad män gör, vilket är fallet för alla analyser, det vill säga när det gäller psykiskt och fysiskt våld, det totala medelvärdet, samt för berättelser skrivna av både kvinnor och män. Sikström et al. (2021) skriver att manliga förövare uppfattas som mer allvarliga i sina brott och därav är mer benägna att upprepa våldet, än vad kvinnor verkar vara. Detta leder till att mannen ses som den typiska våldsförövaren och uppfattningen blir att män inte är lika benägna att ses som offer i våld i nära relation. En följd av detta blir att män är mindre benägna att se våld mot män som ett brott och som lika allvarligt, samt att de blir mindre villiga att rapportera våldet (Arnocky, 2014; Dutton, 2005).

Överlag visade sig experimentgruppen vara närmare berättarens skattning än vad kontrollgruppen var. Detta tyder på en lyckad reducering av bias och att den debias-information som deltagarna fått ta del av inför skattningen av berättelser hade en effekt. På grund av den kvantitativa infallsvinkeln är det dock svårt att avgöra specifikt hur instruktionerna påverkat deltagarnas skattningar, mer än att de haft en påverkan. Innebörden av detta är av stor vikt då det innebär en möjlighet att påverka individers uppfattning om berättelser gällande våld i nära relationer. Urvalet hindrar resultaten från att vara generaliserbara utöver deltagarna, något som kallar för ytterligare studier med större urval. Liknande studier bör även utföras med högre ekologisk validitet, med inriktning på rättsprocessen där denna typ av fynd kan ha större påverkan. Den typ av implicit inlärning som Klein et al. (2008) benämner, kan ha stor påverkan

på de individer som arbetar med rättsfall innehållande våld i nära relationer. En existerande mall eller *tacit knowledge* anses av Klein reducera effekten av bias, vilket potentiellt gör debias-instruktioner obrukliga. Då Kahneman & Tversky (1974) anser att människor är dåliga på att fatta beslut baserade på statistik, och är högst påverkade av heuristiker, är det möjligt att en artificiell intelligens kommer vara bättre på, eller i alla fall till hjälp för individer att reducera kommunikationsbias.

Då debias-instruktionerna haft en signifikant effekt på skattningar av narrativ skrivna av kvinnor, uppstår några implikationer som kan beröra studiens metaetik. De bias som tidigare påverkat individer på så sätt att kvinnor som offer får mer medlidande (Hammock et al., 2015), blir kraftigt reducerade av debias. För rättsprocessen kan detta ha konsekvenser för hur allvarligt skattade narrativ innehållande våld mot kvinnor uppfattas. Skillnader mellan män och kvinnor utsatta för våld i nära relation bör därför minska med debias-information. Potentiellt kan denna effekt även påverkas av hjälp från en artificiell intelligens. Det ska dock poängteras att även om det blir mer jämlikt för allvarlighetsskattningen, kvarstår fynd av Hammock et al. (2015), Arnocky (2014) och Dutton (2005) att det finns andra aspekter av ansvar, skuld och risk för återfall som fortfarande påverkar syn och uppfattning av inblandade individer.

Överlag skattades narrativen som mer allvarliga än vad berättarna ansåg. Denna diskrepans kan förklaras av att denna studies urval fann mer kalibreringsbias än tidigare, vilket också gör det svårt att jämföra skillnader i könsbias då skillnaderna mellan studierna är större än mellan grupperna i respektive studie. Denna skillnad kan ha uppstått som följd av att jämfört med Sikström et al. (2021) och Sikström & Dahl (submitted) använde denna studie sig av en mindre skala, där det inte var möjligt att ge allvarlighetsskattningen 0. Denna förskjutning kan ha gett upphov till det överlag högre resultatet, vilket därmed gör att studiens fynd hamnar närmare tidigare studier. Det är dock svårt att avgöra hur mycket detta val har påverkat resultatets fördelning.

Resultaten fann en stor mängd kalibreringsbias, då allvarlighetskattningarna överlag var högre från deltagarna än från berättarna. Det är tydligt att uppgiften att skatta narrativ inte är lätt, oavsett debias-information. Det fysiska våldet skattas som än mer allvarligt, något som stöds av Hammock et al. (2015), då det anses orsaka mer skada. I kombination med att det anses svårare att sympatisera med psykiskt våld är skillnaden föga förvånande (Follingstad & Rogers, 2013; McHugh et al., 2013). En ytterligare förklaring är en potentiell övergång till ett DPT typ 2 processande som följd av presentationen av narrativ innehållande psykiskt våld. På grund av studiens upplägg har denna möjlighet inte kunnat undersökas då deltagarnas miljö inte kunnat kontrolleras vid deltagandet i enkäten. Denna förklaring bortser från tidsaspekten

för typ 2 processande. För den typ av uppgift som presenterades i studien är det oklart med vilken hastighet som deltagare övergår från typ 1 till typ 2 processande, eller hur snabbt en person återgår till ett energisparande typ 1 processande.

Det är svårare att både förmedla och uppfatta en subjektiv upplevelse än en fysisk sådan. Tidigare upplevelser av fysiska skador, eller till och med pågående sådana är lättare att jämföra och prata om. Det saknas även en generellt vedertagen ordlista med termer som beskriver tydliga nivåer av psykiskt våld eller lidande (Follingstad & Rogers, 2013; McHugh et al., 2013). Det innebär att en bedömare först behöver ta in fler aspekter av det presenterade scenariot för att förstå allvarlighetsgraden i våldet. Vilket kan ge större påverkan av exempelvis anchoring bias (Auguostinos et al., 2014). I ett scenario där offret berättar att denne blir ignorerad av sin partner krävs fler indikatorer gällande i vilken utsträckning detta beteende sker. Likaså kan ett narrativ som hanterar en make som verbalt kränker sin fru vara svårt att ta ställning till utan konkreta exempel på vilka ord eller uttalanden som brukades. Skapandet av en sådan ordlista faller inte under fokus för denna uppsats men hade kunnat bidra till mycket positiva effekter gällande kommunikation av psykologiska upplevelser.

Begränsningar och felkällor

De begränsningar som uppkom i detta arbete handlar i första hand om användandet av enkätundersökning och bekvämlighetsurval. Som tidigare nämnt ansågs dessa metodval vara de bästa alternativen, dels med tanke på rådande omständigheter med Covid-19, dels för att nå ut till så många som möjligt, så snabbt som möjligt.

För att undvika att respondenter i framtida forskning inte ordentligt skattar scenarion i texterna skulle en kontrolltext kunna infogas bland de övriga texterna, vilken tydligt visar på en låg eller obefintlig nivå av våld. På så sätt kan icke-ordentliga svaranden som endast vill bli klara med enkäten enkelt identifieras och sällas bort, vilket gör att resultatet därmed kan nå en högre validitet.

En annan begränsning i studien var kopplad till kön och sexuella förhållanden. Berättelserna som användes i detta arbete behandlar endast män och kvinnor i nära relationer, i heterosexuella förhållanden. Detta då denna studie har fått begränsa forskningsfrågan för att kunna nå tydligare resultat, men även då berättelser som denna studie har använt sig av bygger på och är tagna från den tidigare studien av Sikström et al. (2021). Även respondenterna var tvungna att begränsas och studien analyserade endast män och kvinnor. Det handlade om totalt fyra individer som plockades bort från data, dels för att den ena kategorin bestod av mindre än två datasvar och programmet då ej utför post-hoc tester, dels för att underlätta tolkningen av resultatet.

Sist är ytterligare en begränsning i studien att många av de autobiografiska texter som använts antingen inte tydligt ingick i respektive typ av våld eller ansågs vara för otydliga. På grund av denna fördelning av berättelser var det i vissa fall svårt att slumpa fram narrativ som föll inom de ramar som söktes. Detta medförde tyvärr att vittnes- och offerrollerna blev förskjutna i allvarlighetsskattning, vilket gjorde att berättelser presenterade av vittnen överlag hade högre skattning än de som var presenterade av offer.

Slutsats

Då offer eller vittnen söker att kommunicera sin upplevelse kan studiens fynd komma att användas av både berättare och lyssnare. För rättsväsendet kan debias potentiellt användas som punktinsats i rättsfall som behandlar våld i nära relationer, där instruktioner och eventuella påminnelser om bias kan ge målsägande en ökad chans att bli mer objektivt hörd.

Referenser

- Arnocky S., & Vaillancourt T. (2014). Sex differences in response to victimization by an intimate partner: More stigmatization and less help-seeking among males. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 23(7), 705–724. <https://doi.org/10.1080/10926771.2014.933465>
- Augoustinos, M., Walker, I. & Donaghue, N. (2014). *Social Cognition: An Integrated Introduction* (3 uppl.). SAGE Publications Ltd. ISBN: 9781446210529
- Croskerry P., Singhal G. & Mamede S. (2013). Cognitive debiasing 1: origins of bias and theory of debiasing. *BMJ Quality & Safety*, 22, ii58-ii64. <http://dx.doi.org/10.1136/bmjqs-2012-001712>
- Croskerry P., Singhal G. & Mamede S. (2013). Cognitive debiasing 2: impediments to and strategies for change. *BMJ Quality & Safety*, 22, ii65-ii72. <http://dx.doi.org/10.1136/bmjqs-2012-001713>
- Dutton D. G., & Nicholls T. L. (2005). The gender paradigm in domestic violence research and theory: Part 1—The conflict of theory and data. *Aggression and Violent Behavior*, 10(6), 680–714. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2005.02.001>
- Follingstad D. R., Rutledge L. L., Berg B. J., Hause E. S., & Polek D. S. (1990). The role of emotional abuse in physically abusive relationships. *Journal of Family Violence*, 5(2), 107–120. <https://doi.org/10.1007/BF00978514>
- Hammock, G.S., Richardson, D.S., Williams, C. et al. (2015). Perceptions of Psychological and Physical Aggression Between Heterosexual Partners. *J Fam Viol* 30, 13–26. <https://doi.org/10.1007/s10896-014-9645-y>
- Kahneman, D., & Tversky, A. (1973). On the psychology of prediction. *Psychological Review*, 80(4), 237–251. <https://doi.org/10.1037/h0034747>
- Klein, G. (2008). Naturalistic Decision Making. *Human Factors*, 50(3), 456–460. <https://doi.org/10.1518/001872008X288385>
- McHugh M. C., Rakowski S., & Swiderski C. (2013). Men’s experience of psychological abuse: Conceptualization and measurement issues. *Sex Roles*, 69(3–4), 168–181. <https://doi.org/10.1007/s11199-013-0274-3>
- Okoli, J. O., Weller, G. & Watt, J. (2014). Eliciting experts’ knowledge in emergency response organizations. *International Journal of Emergency Services*, 3(2), 118-130. <https://doi.org/10.1108/IJES-06-2014-0009>
- Patterson, R. E., Pierce, B. J., Bell, H. H., & Klein, G. (2010). Implicit Learning, Tacit Knowledge, Expertise Development, and Naturalistic Decision Making. *Journal of Cognitive Engineering and Decision Making*, 4(4), 289–303. <https://doi.org/10.1177/155534341000400403>

- Sikström, S. & Dahl, M. (u.å). *How Bad is Bad? Cognitive Biases in Communication of Severity in Intimate Partner Violence* [Manuscript submitted for publication]. Department of Psychology, Lund University.
- Sikström S, Dahl M, Lettmann H, Alexandersson A, Schwörer E & Stille L, et al. (2021). What you say and what I hear—Investigating differences in the perception of the severity of psychological and physical violence in intimate partner relationships. *PLoS ONE* 16(8): e0255785. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0255785>
- Tversky, A., & Kahneman, D. (1974). Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases. *Science*, 185(4157), 1124–1131. <http://www.jstor.org/stable/1738360>
- Williams C., Richardson D. S., Hammock G. S., & Janit A. S. (2012). Perceptions of physical and psychological aggression in close relationships: A review. *Aggression and Violent Behavior*, 17(6), 489–494. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.06.005>
- World Health Organization. Department of Reproductive Health and Research. (2012). *Understanding and addressing violence against women* (WHO/RHR/12.36). https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77432/WHO_RHR_12.36_eng.pdf

Appendix A

Enkäten

Estimating seriousness of intimate person violence

Hi!

Thank you for your willingness to participate in this study! We are two students at the Department of Psychology at Lund University who are currently writing our bachelor's thesis. The purpose of the following study is to study how readers rate the severity of violence in intimate heterosexual relationships in presented scenarios. In the following survey, you as a respondent will have to rate the severity of violence in 20 narratives collected from either witnesses or victims of intimate personal violence and answer a few demographic questions about yourself.

Your participation is completely voluntary, and you can end the study at any time by closing the page. Your answers are completely anonymous, are treated confidentially and are used for research purposes only. Results from the study are presented only at group level. To participate in the study, you need to be over 18 years old. The study takes about 10 - 15 minutes to complete.

Some of the narratives you are about to read are graphic in nature. If you know that you are sensitive to reading about violent situations, please do not participate / participate with caution.

If you find yourself in need of support or help with reactions caused by this questionnaire, we advise you to get in contact with healthcare professionals.

The study is part of a bachelor's thesis from Lund University. For more information about the study contact:

Markus Berglund, ma7748be-s@student.lu.se

Maria Blom, ma8536bl-s@student.lu.se

Supervisor: Mats Dahl, mats.dahl@psy.lu.se

Thank you for your participation!

Narratives

You will now be presented with 20 narratives collected from a previous study. These narratives tell of psychological or physical violence in an intimate relationship, from the perspective of either a victim or a witness.

Read every story carefully and grade how serious you perceive these scenarios to be on a scale from 1 to 10, where 1 = not serious 10 = very serious.

Please read the following narratives carefully and rate how serious you perceive the violence presented in the scenario to be.

1. My partner used to ignore what i asked to be done round the house and chose to spend all his free times either playing games or reading up/watching stuff about games. I thought it was the closest to psychlogical violence as he purposely didnt help me with things and used to lie to me saying he would do more or change but he never did. He isnt a violent person so this is the closest example i could think of.

2. When I was told I was too ugly for anyone to love me when I told my ex I was leaving him. This wasn't the first time he'd verbally abused me he was always telling me I was worthless, fat and ugly. But after so much abuse verbally I strengthen up and finally left him. I told him, I'd rather be ugly on the outside than a ugly person inside and out. He turned out to be very ugly as the years went on and I was fighting guys away after they kept telling me how beautiful I was. True story.

3. She regularly threatens to break up with me if I don't do something for her or something the way she wants. Something such as stop talking to a certain girl or stop drinking alcohol or smoking etc. It is very manipulative

4. Robert and Sue were on holiday with us. they had the bungalow next door. We were out on the terrace one evening and Robert and Sue were eating with us. I dont know how it started but the whole evening Robert was putting Sue down. Silly playful comments at first but they got meaner as the night went on. After they retired to their bungalow we heard Sue. She was crying and screaming that she hated Robert.

5. One time he punched a mirror after he had had a bad day, I don't know if he intended to scare me or not but it scared me and made me scared of him. The mirror smashed and went all over the place his parents used tape to stop the mirror falling apart

6. A boyfriend who is always cheating on his girlfriend but makes it out to be her fault because she does not satisfy him enough. He tells her she should make more effort with her make-up and the way she dresses but when she wears make-up he accuses her of cheating herself and asks her why she has dressed up. He has made her cut contact with some of her family and the majority of her friends because he says they are bad news.

7. My ex girlfriend would often make me guilty for things that I had never done and would also lie/make things up to make me look and feel bad. To the extent of fake social media profiles to try and catch me out.

8. Once when i was hosting a BBQ in my garden, a woman started screaming on the road outside the house. When i went out to investigate, it was clear that a young couple were having

an argument. The guy had backed up the girl against the wall so that she could not flee. He was not touching her but was shouting in her face in a very aggressive way. She was screaming in reply. Both were clearly drunk and upset.

9. We returned to our hotel room after our wedding and he had too much to drink, we were talking and everything seemed fine then he switched when I said something, i tried to go to sleep but he was screaming at me telling me I was scum, worse than his ex (who is a nightmare) a piece of shit, worthless, no wonder my previous partners left me. I forget what else and it seemed to go on for ages. he kept telling me we were over and to leave the room that, he wasn't paying.

10. My friends younger sister when he would lock her in the room and tell her to wait until the bruising goes before he would let her out. He would always call her fat and make her take drugs and not eat to make her thinner. Insane!

11. I had a girlfriend who liked hitting me on the back. Usually seen as a fun gesture, but it wasn't fun for me since I'm quite skinny and she underestimated her strength. I told her to cut it out, but she refused, not thinking anything was wrong.

12. I used to live with a friend of mine and his girlfriend at the time would stay over very regularly. I would often hear them arguing and occasionally it would sound as though it had gotten physical. I cannot recall ever hearing her claim that he had hit her but I definitely remember hearing her hit him.

13. A good few years ago me and my partner were having a party then later on we had an argument that got out of control and my partner ended up pushing me over in the garden at my house which lead me to kick him out of the house

14. The most physical severe violence I have been in is a previous relationship and I was constantly being put down and hurt physically and mentally to the point where he couldn't come near me without me panicking I had over 6 years of that shitty relationship and o was so glad when I could finally escape

15. I had a partner years ago who got so angry with me that she lashed out at me and tried to hit me, for no apparent reason. Our relationship was on the rocks, however, and I was about to leave, and I think that was the reason

16. I was in a local pub and saw a young couple sat outside at one of the tables during the summer. They were having a discussion that became increasingly heated, and developed into an argument. They started shouting at each other, and the man said 'you're embarrassing me, shut up. Come on, we're leaving!'. The man got up and grabbed the woman by the arm. She said

'Stop, you're hurting me', but the man pulled the woman up from her seat and forced her to leave with him.

17. When my best friend was with her fiance she used to trip and almost fall. He knew she had a issue with her feet so he would shove her on the street when we go out in the night for club and grind night , you know.

18. I had witnessed my mum being physically abusive to my dad. I was younger they had an argument And my mum punched my dad in the nose. That was very upsetting and there was blood everywhere. It made me feel sad and helpless to witness that because I didn't want to get in the middle of the argument and get hurt myself.

19. There was a situation in which my girlfriend became extremely anger over a misunderstanding which then led to them losing their temper thus resulting in them pushing, and hitting me with closed fists as if you were to bang your fist on a table with the side of your palm.

20. I once witnessed my friend's partner physically hit him in the face at a festival for talking to another girl (who was actually his cousin). The impact broke his nose and caused other injuries. Despite this they are still together.

Appendix B

Information om berättelserna och debias

Narratives and information

You will now be presented with 20 narratives collected from a previous study. These narratives tell of psychological or physical violence in an intimate relationship, from the perspective of either a victim or a witness.

You will also receive information about bias/errors that can occur during an interpretation and rating of a narrative that stems from previous research using similar narratives.

Read every story and the information carefully and grade how serious you perceive these scenarios to be on a scale from 1 to 10, where 1 = not serious 10 = very serious.

Information about biases/errors

Gender bias:

“From a receiver perspective, rating the severity of violence directed against female victims are on average evaluated as 0.55 units more severe than the same violence directed against men. It doesn’t necessarily mean that your particular rating is biased to this degree, it is an average of all participants ratings. It means that some ratings can be more biased, while others are less biased than the average bias. Use this information to make as correct severity ratings of violence as possible”

Accuracy bias:

“From a receiver perspective, a narration of psychological violence is harder to accurately rate than a narration of physical violence. This means the correlation between the severity ratings of the narrator and the severity ratings of the receiver of physical violence is larger ($r = .53$) than the correlations of psychological violence ($r = .33$). The correlation coefficient ranges from 0 to 1, where 1 is a perfect match between the two ratings. Use this information to make as correct severity rating of violence as possible.”

Calibration bias:

“From a receiver perspective, the receiver significantly overrated the severity rating of the narrator of physical violence by 1.45 units. It doesn’t necessarily mean that your particular rating is biased to this degree, it is an average of all participants ratings. It means that some ratings can be more biased, while others are less biased than the average bias. No significant overrating has been found for psychological violence. Use this information to make as correct severity rating of psychological and physical violence as possible.”

Please read the following narratives carefully and rate how serious you perceive the violence presented in the scenario to be.

Gender bias:

Violence directed against female victims is on average evaluated as 0.55 units more severe than the same violence directed against men. This is an average of all participants and does not necessarily mean that your particular rating is biased to this degree.

Accuracy bias:

Psychological violence is harder to accurately rate than physical violence. On average, the narrator's rating of physical violence is more correlated to the receiver's rating ($r = .53$) than rating of psychological violence ($r = .33$). The correlation coefficient ranges from 0 to 1, where 1 is a perfect match between the two ratings.

Calibration bias:

The severity of physical violence tends to be significantly overrated by 1.45 units. No significant overrating has been found for psychological violence. This is an average of all participants and does not necessarily mean that your particular rating is biased to this degree.